

Hållbar regional utveckling i Kronoberg 2025

Lägesbild, insatser och förutsättningar
framåt för det regionala utvecklingsarbetet

2026-04-23

Diarienummer: 26RUN43

Innehåll

Inledning	1
Om det regionala utvecklingsuppdraget.....	2
Aktörer och samverkan i det regionala utvecklingsarbetet	3
Finansiering	5
Anslag 1:1.....	5
EU-finansiering i Kronobergs län.....	9
Planeringsförutsättningar	13
Utblick: Förändrade förutsättningar för finansiering inom EU.....	17
Långsiktiga prioriteringar	18
Bygder och samhällen som ökar Kronobergs välmående och attraktivitet	19
Kompetensförsörjning som främjar utveckling och omställning...	27
Kronobergska handlingskraften och entreprenörskapet växlar upp	36
Infrastruktur som stärker Kronobergs position i Sydsverige.....	44
Utforskande kraftsamlingar	53
I Kronoberg finns närheten till framtidens Europa	53
I Kronoberg skapar vi världens första fossilfria skogskedja.....	54
I Kronoberg stärker vi boendeattraktiviteten i bygderna.....	55
I Kronoberg har alla barn och unga rätt förutsättningar för att möta sin framtid.....	56
Summering och framåtblick	57

Inledning

År 2025 gick vi in i en ny strategiperiod genom antagandet av den nya regionala utvecklingsstrategin: **Framtidens Kronoberg i världen 2025–2035**. I denna rapport redovisas en del av det arbete som har genomförts under året, med målet att ge en samlad bild av hur vi arbetar med vår regionala utvecklingsstrategi. Här beskrivs både genomförda och pågående insatser i relation till strategins prioriteringar, tillsammans med de planeringsförutsättningar som påverkar arbetet framåt. Viktigt att betona är att det regionala utvecklingsarbetet är bredare än vad som fångas i denna rapport, då denna rapport endast ger en bild av det utvecklingsarbete Region Kronoberg eller dess bolag varit drivande.

Rapporten ingår i Region Kronobergs årliga interna lärande- och uppföljningscykel inför nästkommande års verksamhetsplanering. Förhoppningen är även att den är ett verktyg för andra aktörer i länet att använda som planeringsunderlag för att på bästa sätt bidra till Kronobergs utveckling. Tillsammans arbetar vi mot målet om **ett gott liv i ett livskraftigt Kronoberg**.

Rapporten inleds med en övergripande beskrivning av det regionala utvecklingsuppdraget och ett urval av de aktörer som samverkar i arbetet med regional utveckling. Rapporten har sedan tre huvuddelar: Finansiering, som beskriver arbetet utifrån de anslag och fonder som finansierar projekt och insatser i länet. Långsiktiga prioriteringar, som beskriver delar av arbetet utifrån regionala utvecklingsstrategins utpekade prioriteringar, och slutligen arbetet utifrån strategins fyra utforskande kraftsamlingar. Löpande i rapporten presenteras aktuella planeringsförutsättningar som kan tänkas påverka det regionala utvecklingsarbetet framåt.

Om det regionala utvecklingsuppdraget

Regionerna i Sverige har i uppdrag att skapa förutsättningar för en hållbar regional utveckling och tillväxt i hela landet, utifrån lokala och regionala förutsättningar. Uppdraget regleras i förordningen om regionalt utvecklingsarbete (2017:583) och lagen om regionalt utvecklingsansvar (2019:630). I korthet innebär uppdraget att regionerna ska:

- samordna insatser för att genomföra denna strategi
- fastställa mål och prioriteringar för det regionala arbetet med kompetensförsörjning
- tillhandahålla bedömningar av länets kompetensbehov på kort och lång sikt
- besluta om hur statliga medel för regionalt utvecklingsarbete ska användas
- följa upp, utvärdera och redovisa resultaten av utvecklingsarbetet till regeringen
- utföra uppgifter inom ramen för EU:s strukturfondsprogram
- upprätta och fastställa länsplaner för regional transportinfrastruktur

Den regionala utvecklingsstrategin (RUS) är central i uppdraget och ska, enligt förordningen om regionalt utvecklingsarbete (2017:583), ange den långsiktiga riktningen för länets utveckling. Enligt förordningen har Region Kronoberg ett ansvar att löpande och systematiskt följa och analysera utvecklingen i länet. Regionen ska även genomföra uppföljningar och utvärderingar av de insatser som genomförs för att bidra till RUS:ens mål.

Aktörer och samverkan i det regionala utvecklingsarbetet

Verksamheter och bolag

Utöver den egna verksamheten inom förvaltningen för regional utveckling finansierar Region Kronoberg även externa organisationer och bolag som bedriver verksamhet inom området.

Arbetsmarknad och näringsliv

Inom området näringsliv och företagande samverkar regionen bland annat med Destination Småland, ALMI, Coompanion, Enterprise Europe Network (EEN) Kronoberg, Växjö Linnaeus Science Park/Företagsfabriken samt Ung Företagsamhet. Dessa aktörer arbetar med företagsutveckling, innovation, internationalisering, entreprenörskap och utveckling av besöksnäringen.

Kompetensförsörjning

För att stärka kompetensförsörjningen i länet stödjer regionen samverkansplattformar som Vård- och omsorgscollege Kronoberg och Teknikcollege Kronoberg, där kommuner, utbildningsanordnare och arbetsliv samverkar för att utveckla utbildningar och säkra kompetens inom viktiga branscher.

Kultur

Inom kulturområdet finansierar regionen verksamheter som Kulturparken Småland, Musik i Syd och Regionteatern Blekinge-Kronoberg samt stödjer studieförbund och andra kulturorganisationer. Dessa aktörer bidrar till kulturutbud, kulturarv och möjligheter till eget skapande i hela länet.

Samordning i länet

Det övergripande syftet med de plattformar och nätverk som finns på regional nivå är att genom dialog åstadkomma samverkan utifrån regionala och lokala mål. Samverkan behöver ske både mellan offentlig sektor, myndigheter, civilsamhället och privat sektor men syftet styr vilka aktörer som ingår i respektive plattform eller nätverk. Länsstyrelsen samordnar nätverk inom exempelvis frågor som ANDTS (alkohol, narkotika, dopning, tobak och spel om pengar), brottsförebyggande arbete, integration, miljö, landsbygd och livsmedelsförsörjning. Linnéuniversitetet bjuder in till samverkanssamtal inom olika tematiska områden.

Region Kronoberg samordnar flera regionala nätverk och plattformar för dialog och samverkan mellan kommuner, myndigheter, näringsliv, akademi och civilsamhälle. Exempel är chefsnätverk inom olika verksamhetsområden, Samplaneringsnätverket för fysisk planering och Kompetensforum för frågor om arbetsmarknad och kompetensförsörjning.

Samverkan och påverkansarbete utanför länet

Det är inte bara viktigt med samordningen i länet för att nå den regionala utvecklingsstrategin. Det är också viktigt att länets aktörer driver målsättningarna i Regionala utvecklingsstrategin genom mellanregionala-, nationella- och internationella samverkansorgan som exempelvis inom EU.

Region Kronoberg ingår exempelvis i Regionsamverkan Sydsverige där samtliga län som angränsar till Kronoberg ingår. Vi har också ett gemensamt brysselkontor: Småland, Blekinge och Hallands Brysselkontor (SBHSS) för att bevaka intressen i EU, och ingår i Euroregion Baltic som är en Östersjöpolitisk samarbetsorganisation. Syftet är att stärka utvecklingen i länet genom gemensamma prioriteringar, kunskapsutbyte och påverkan i nationella och europeiska processer.

Finansiering

Olika finansieringskällor är ett av de viktigaste verktygen för att omsätta den regionala utvecklingsstrategin i konkret handling. När våra regionala aktörer vill testa nya arbetssätt, utveckla nya samarbeten eller exempelvis utöka sin målgrupp spelar projektmedel en avgörande roll.

I Region Kronobergs arbete används flera kompletterande finansieringsverktyg. De viktigaste är anslag 1:1 regionala utvecklingsåtgärder, regionala utvecklingsmedel för utvecklingsarbete samt EU-finansiering. Tillsammans skapar dessa olika ingångar för aktörer att bidra till genomförandet av den regionala utvecklingsstrategin.

Nedan beskrivs anslag 1:1 (statliga medel för regional utveckling) samt regionala utvecklingsmedel och översiktligt de möjligheter som finns genom EU:s fonder och program. Dessa finansieringskällor utgör centrala delar av det regionala utvecklingsarbetets genomförande. Samtidigt tillkommer ytterligare resurser som inte redovisas här, exempelvis medel som fördelas direkt från departement och statliga myndigheter i form av bidrag och verksamhetsstöd inom kultur, folkhälsa, landsbygdsutveckling, transportstöd med mera.

Finansieringsmöjligheterna är således många och kommer från flera olika källor och stödformer. I detta avsnitt lyfts de mest centrala och strategiskt viktiga delarna fram.

Anslag 1:1

Anslag 1:1-medel regionala utvecklingsåtgärder fördelas årligen till Region Kronoberg och ligger utanför Region Kronobergs ordinarie budget. Medlen används för att medfinansiera regionala utvecklingsprojekt, ge regionala företagsstöd samt finansiera förordningsstyrda stöd inom kommersiell service. En stor andel av anslaget används till medfinansiering av projekt som främjar

hållbar regional tillväxt och utveckling i Kronobergs län. Den regionala projektverksamheten utgör den största delen av anslaget och följs löpande upp genom bland annat projektrapporter, projektbesök och dialog med projektägare samt finansiärer och intressenter.

Under 2025 har Region Kronoberg använt anslaget 1:1 som ett strategiskt verktyg för genomförandet av den regionala utvecklingsstrategin (RUS). Anslaget har främst använts till direkta företagsstöd (cirka 20 procent) och medfinansiering av regionala utvecklingsprojekt (cirka 80 procent) med fokus på långsiktig konkurrenskraft och omställningsförmåga. Samtliga insatser bedöms bidra till regionala utvecklingsstrategins (RUS) prioriteringar och den nationella strategin för hållbar regional utveckling.

Projektmedel

Under 2025 beviljades nio projekt, varav tre förstudier, med en total budgetomslutning om cirka 13,5 miljoner kronor. Totalt pågick 26 projekt under året, inklusive projekt som beviljades sent. Av dessa finansieras 19 projekt av Europeiska regionala utvecklingsfonden (ERUF), motsvarande cirka 80 procent av Region Kronobergs projektmedel. Därutöver finansieras projekt av Europeiska socialfonden (ESF+), Interreg Nordsjöprogrammet samt enbart av 1:1-anslaget. Projekten bidrar till RUS prioriteringar och genomförs ofta i samverkan över läns- och NUTS2*¹-gränser, bland annat inom Sydosttriangeln och Skogens Kraft.

¹ Ett NUTS2-område är en regional indelning inom EU som används bland annat för fördelning av EU-stöd. I Sverige består ett NUTS2-område vanligtvis av flera län, till exempel Småland och Öarna.

Projekt	Projektägare	1:1 Region Kronoberg	Totalbudget
Utblick 2.0	Region Jönköpings län	821 451	5 744 415
Förstudie CIRDEM	Linnéuniversitetet	487 525	975 051
SOFI	Träcentrum Nässjö Kompetensutveckling AB	1 962 247	12 773 480
Förstudie laserskanning i Småland och Öland	Skogsstyrelsen	223 326	1 339 952
Kompetens för en hållbar plastindustri	Gislaveds kommun	990 000	20 658 302
Cirkulär Omställning i Smålands Trä- och Möbelindustriers ekosystem (COSME)	Linnéuniversitetet	1 072 000	6 432 896
Beglobal Småland & Öarna	Almi Småland och Öarna AB	3 512 348	28 506 207
DIGIHÄLSA - Digital Innovation för Hälsa och Affärsutveckling i Småland	Linnéuniversitetet	470 020	1 880 080
KOMPASS	Industriellt utvecklingscentrum i Kalmar län AB	3 987 116	13 290 076
		Totalt	Totalt
		13 526 033	90 600 459

Företagsstöd

Under året beviljades totalt 27 företagsstöd om cirka 4 miljoner kronor, varav 21 stöd om cirka 3 miljoner betalades ut. Företagsstöden avsåg delfinansierade konsultinsatser för bland annat utveckling av nya eller befintliga produkter och tjänster, satsningar på nya marknader, digitalisering, energieffektivisering, grön omställning samt företagsutveckling med fokus på exempelvis cirkulär ekonomi. Stöden har haft bred geografisk spridning i länet samt bland en variation av branscher och företagsstorlekar. Arbetet sker i samverkan med Almi Småland och Öarna AB, vilket ger mervärde genom rådgivning och

genomgång av verksamhetens ekonomi och hållbarhet. Även om stöden är av begränsad omfattning bedöms de få stor betydelse på kort sikt och bidra till långsiktig utveckling genom stärkt innovations- och omställningsförmåga.

Kommersiell service

Stöd till kommersiell service är prioriterat för att säkerställa tillgång till service i hela länet. Insatserna syftar till att stärka grundläggande servicefunktioner i områden med särskilda geografiska och demografiska utmaningar och bedrivs i dialog med berörda aktörer utifrån det regionala serviceprogrammet.

Övergripande iakttagelser

En övergripande framgång är att 1:1-anslaget har möjliggjort en kombination av strukturella projekt, internationell samverkan och direkta stöd till företag, vilket möter både långsiktiga och kortsiktiga utvecklingsbehov. Samverkan med andra regioner, myndigheter och aktörer har stärkt kvalitet och genomslag i insatserna.

Efterfrågan på projektmedel och företagsstöd är fortsatt hög. Region Kronoberg ser över tid en minskning i antalet aktörer som söker projektmedel, vilket bedöms bero på krav på kompetens och upplevd administrativ komplexitet. Företagsstöden påverkas av ett osäkert omvärldsläge, där företagens prioriteringar och genomförandekapacitet i vissa fall leder till att beviljade stöd inte nyttjas fullt ut. Många projekt riktar sig till små och medelstora företag med begränsade resurser, vilket medför risk för projekttrötthet och behov av dialog. Att projekt och företagsstöd inte alltid nyttjar hela den beviljade budgeten innebär att medel binds upp i bemyndigandet. I kombination med relativt mindre 1:1-anslag jämfört med närliggande regioner begränsas handlingsutrymmet, särskilt vid samfinansiering över regiongränser. Den utökning av bemyndiganderamen som regionen fått under 2026 har förbättrat planeringsförutsättningarna, men behovet av tydliga prioriteringar och strategisk portföljstyrning kvarstår.

Regionala utvecklingsmedel – medel för utvecklingsarbete

Som ett komplement till anslag 1:1 och EU-finansierade projekt har Region Kronoberg även möjlighet att fördela regionala utvecklingsmedel för utvecklingsarbete kopplat till den regionala utvecklingsstrategin. Initiativet är politiskt beslutat och syftar till att skapa förutsättningar för fler aktörer i länet att bidra till genomförandet av strategin.

Denna finansieringsform fungerar som ett komplement till större finansieringsprogram, exempelvis EU:s strukturfonder, där projektidéer inte alltid passar in i programmens struktur eller krav. Samtidigt innebär den en lägre administrativ tröskel, bland annat krävs ingen medfinansiering.

Under hösten 2025 genomfördes den första utlysningen inom ramen för detta initiativ. Intresset var stort, totalt inkom 48 ansökningar varav nio beviljades finansiering. Det visar på ett starkt engagemang hos länets aktörer att bidra till genomförandet av den regionala utvecklingsstrategin.

EU-finansiering i Kronobergs län

EU-finansiering är ekonomiskt stöd från EU:s fonder och program som syftar till att främja utveckling, innovation och samarbete inom olika områden.

Medlen fördelas genom konkurrensutsatta utlysningar och kräver normalt samfinansiering av mottagarna. Sedan starten av EU:s programperiod 2021–2027 har 46 projekt berört Kronobergs län, med en total EU-finansiering på cirka 444 miljoner kronor². Projekten kopplar an till följande områden i den Regionala utvecklingsstrategin:

² Räknat på en EUR-kurs om 10,5.

- **5 projekt** - Bygder och samhällen som ökar Kronobergs välmående och attraktivitet
- **9 projekt** - Kompetensförsörjning som främjar utveckling och omställning
- **28 projekt** - Den Kronobergska handlingskraften och entreprenörskapet växlas upp
- **4 projekt** - Infrastruktur som stärker Kronobergs position i Sydsverige

Cirka 80 procent av 1:1-anslaget fördelas till projektmedel, varav cirka 80 procent inom Europeiska regionala utvecklingsfonden (ERUF). Under 2025 motsvarade detta 19 projekt, varav tre är förstudier. ERUF utgör därmed ett centralt verktyg i Region Kronobergs arbete med att genomföra den regionala utvecklingsstrategin.

Kombinationen av anslag 1:1 och EU-medel möjliggör långsiktiga och strukturella insatser som annars inte skulle kunna genomföras inom regionens egna resurser. Region Kronoberg medfinansierar projekt inom programmen Småland och Öarna i nära samverkan med grannlänen, vilket bidrar till starkt kvalitet och mer strategiska satsningar.

Strukturfondernas genomförande

Under programperioden 2021-2027 följs genomförandet av strukturfonderna löpande upp och vid behov görs justeringar för att säkerställa att medel används där de gör störst nytta. Under 2024 genomfördes en halvtidsöversyn av regionalfondsprogrammet och regionerna i Småland och Öarna tillsammans med Tillväxtverket föreslog omfördelningar mellan specifika mål för att stärka genomförandeförmågan. Under 2025 inväntade programmet EU-kommissionens beslut om dessa ändringar, vilket har fattats under 2026.

Under 2025 förändrades också strukturen för det regionala inflytandet i genomförandet av strukturfondsprogrammen. Den tidigare ordningen med

strukturfondspartnerskap, där regionala företrädare deltog i prioriteringen av projekt har ersatts av ett strategiskt partnerskap. Det strategiska partnerskapet har en mer rådgivande roll och bidrar främst med inspel kring kommande utlysningar, mobilisering av aktörer samt spridning av programmets möjligheter och resultat i länen. Beslut om projekt fattas numera av de nationella förvaltande myndigheterna, medan regionerna ges möjlighet att lämna yttranden över projektansökningar. Förändringarna innebär ett mer centraliserat beslutsförfarande och minskat regionalt inflytande över prioriteringen av projekt. Samtidigt finns det ett fortsatt inflöde av projektidéer. Skillnaderna i tilldelat 1:1-anslag och bemyndiganderam mellan regioner samt den relativt låga finansieringsgraden inom Europeiska regionala utvecklingsfonden (ERUF) och Europeiska socialfonden (ESF+) innebär dock utmaningar, särskilt vid gemensamma projekt. Tillsammans med administrativa krav och upplevd komplexitet kan detta bidra till att färre aktörer väljer att söka medel. Regionen arbetar därför löpande med dialog och stöd i projektutvecklingsfasen för att stärka aktörers förutsättningar att delta.

Europeiska regionala utvecklingsfonden (ERUF)

Per 2025-12-31 var cirka 50 procent av programmets budget i Småland och Öarna in-tecknat i beslutade projekt. Intresset har hittills varit störst kopplat till 1.1 Forskning och innovation och 1.3 Små och medelstora företags tillväxt och konkurrenskraft, medan efterfrågan varit lägre inom 1.2 Digitalisering, 1.4 Smart specialisering och särskilt 2.1 Energieffektivisering. Efterfrågan på digitaliseringsinsatser har ökat under senare utlysningssomgångar, vilket kan kopplas till riktade mobiliseringsinsatser under 2024. Likaså börjar efterfrågan på insatser inom smart specialisering öka och anledningen till det är sannolikt att Partnerskap för innovations respektive kunskapsområdes utvecklingsagenda har tagit form under 2025.

Som en del av halvtidsöversynen har programmet justerats för att bättre möta efterfrågan och genomförandeförutsättningarna. Bland annat har ett nytt

specifikt mål: 2.5 Hållbar vattenförvaltning, lagts till i programmet. I samband med detta har 64 miljoner kronor flyttats från 2.1 Energieffektivisering till det nya målet 2.5.

Europeiska socialfonden (ESF+)

Genomförandet av ESF+ sker i god takt. Per 2025-12-31 var 77 procent av den totala ramen för Småland och Öarna beslutad. Inom programområde A1 (kompetensutveckling för yrkesverksamma) var 75 procent av ramen beslutad och inom A2 (insatser för arbetslösa/unga) var 78 procent beslutad.

Indikatoruppföljningen visar samtidigt en tydlig skillnad mellan programområdena. För A1 är måluppfyllelsen hög, där deltagarmålet i stor utsträckning redan uppnåtts, medan A2 ligger lägre i måluppfyllelse. De senaste åren har långtidsarbetslösheten ökat i flera län, däribland Kronobergs län, och därför är behovet av insatser för långtidsarbetslösa fortsatt stort.

Europeiskt territoriellt samarbete (Interreg)

Region Kronoberg deltar i flera program inom Europeiskt territoriellt samarbete (Interreg). Regionen fungerar också som kontaktnod för Interreg South Baltic Programme genom partnersök, projektutveckling och dialog. Interregprogrammen erbjuder ofta högre finansieringsgrad än ERUF och ESF+ och möjliggör erfarenhetsutbyte och samverkan kring gemensamma utmaningar med aktörer från andra länder. Under 2025 beviljades fyra nya Interreg-projekt som har partners i Kronobergs län. Tre av projekten beviljades medel från Interreg Baltic Sea Region och det fjärde projektet beviljades medel från Interreg South Baltic Programme. Det är sällan som en aktör i Kronobergs län tar på sig projektägarskapet för ett Interreg-projekt och än mer sällan att det är en av våra kommuner. Projektet Building Capacity for Baltic Climate Action (BALCA) är med den bakgrunden ett unikt och gott exempel där Alvesta kommun åtog sig projektägarskapet för ett Interreg South Baltic projekt. BALCA syftar till att stärka lokala aktörers förmåga att samarbeta i

klimatearbetet i södra Östersjöområdet, både lokalt och över nationsgränser. Genom kunskapsutbyte ska projektet öka möjligheterna att engagera invånare i mer hållbara beteenden som minskar klimatpåverkan.

Totalt har aktörer i Kronobergs län blivit beviljade tolv Interreg-projekt under pågående programperiod. De mest förekommande projektpartnererna är Linnéuniversitetet och Energikontor Sydost, vars projektvana är mycket god, men det finns också andra lite mindre vanligt förekommande projektaktörer såsom Växjö Småland Airport och Goda hus.

Planeringsförutsättningar

Den höga efterfrågan på projektmedel och företagsstöd innebär att regionen behöver arbeta alltmer strategiskt med prioriteringar och portföljstyrning, samtidigt som nya arbetssätt har prövats. Erfarenheterna från regionens riktade utlysning av utvecklingsmedel visar på ett stort engagemang hos länets aktörer att bidra i linje med den regionala utvecklingsstrategin.

Samtidigt minskar antalet aktörer som söker större projekt, vilket delvis kan förklaras av höga krav på kompetens, administration och medfinansiering. För särskilt kommuner och mindre organisationer kan det vara svårt att avsätta resurser för såväl ansökan som genomförande.

Regionala utvecklingsmedel med lägre administrativa trösklar och utan krav på medfinansiering kan därför fungera som ett viktigt komplement till exempelvis Europeiska regionala utvecklingsfonden och Europeiska socialfonden. De möjliggör för fler aktörer att initiera utvecklingsinsatser och fånga upp projektidéer som ligger i linje med strategins prioriteringar, men som inte alltid passar inom ramen för större EU-finansierade program.

Ett annat viktigt verktyg i detta arbete är modellen för regionala företagsstöd i samverkan med Almi Småland och Öarna AB. Genom samarbetet möter företagen tidig rådgivning och vägledning, samtidigt som Almi bidrar med

analyser av företagens ekonomi, hållbarhet och utvecklingspotential. Detta samarbete fungerar bra och skapar mervärde genom att kombinera finansiering med affärsutvecklingskompetens, vilket stärker företagens möjligheter att växa och ställa om.

Samtidigt är det viktigt att säkerställa att projekt och företagsstöd använder sina beviljade medel i planerad omfattning. När projekt inte nyttjar hela sin budget binds medel upp i bemyndigandet under lång tid. Därför är det viktigt att projektutvecklingen tidigt säkerställer realistiska budgetar utan onödig marginal och att projektägare vid behov ansöker om budgetändringar. Den utökade bemyndiganderam som Region Kronoberg fått inför 2026 förbättrar planeringsförutsättningarna, men ställer också krav på fortsatt aktiv uppföljning och prioritering.

Nya satsningar visar samtidigt att det finns en stor utvecklingspotential i länet. Ett exempel är införandet av ett nytt programmal inom Europeiska regionala utvecklingsfonden i programmet Småland och Öarna: Främja tillgång till vatten och en hållbar vattenförvaltning. Initiativet har vuxit fram i dialog mellan regionerna, Tillväxtverket och möjliga aktörer och möter ett tydligt behov. Intresset för området bedöms vara stort, vilket visar att nya tematiska satsningar kan mobilisera både aktörer och projektidéer.

Programändringen innebär samtidigt att genomförandeperioden förlängs med ett år, vilket förbättrar möjligheterna att använda programmets budget fullt ut. Det nya målet skapar möjligheter att utveckla samverkan kring hållbar vattenförvaltning, exempelvis genom samverkansplattformar, pilotprojekt och testmiljöer. Insatserna kan omfatta såväl metodutveckling och kunskapsuppbyggnad som investeringar i miljöer och infrastruktur. För att ta tillvara intresset planeras även särskilda utlysningar kopplade till detta mål. Samtidigt finns ett fortsatt mobiliseringsbehov inom vissa delar av regionalfondsprogrammet. Det gäller särskilt insatser kopplade till 1.1 Forskning och innovation samt 1.4 Smart specialisering, där fler projekt

behövs för att omsätta programmets kvarvarande budget. Även inom det nya målet för hållbar vattenförvaltning bedöms mobilisering vara viktig, då flera av de aktörerna som kan vara aktuella att söka inte är vana projektaktörer inom regionalfonden.

Även inom Europeiska socialfonden finns fortsatt behov av mobilisering inför kommande utlysningar. Särskilt viktigt att prioritera insatser som riktar sig till långtidsarbetslösa, samtidigt som breda utlysningar kombineras med tydliga fokusområden där mobiliseringsinsatser riktas mot de områden där behoven är som störst och där aktörer har beredskap att söka.

Parallellt växer nya samverkansformer fram mellan regioner. Ett exempel är samarbetet inom Sydosttriangeln, som utgår från den territoriella strategin för sydöstra Sverige. Inom denna konstellation utvecklas löpande nya utvecklingsidéer och samarbetsmöjligheter. Flera av initiativen riktas mot utlysningar inom det nationella regionalfondsprogrammet, där aktörer tillsammans med en eller flera parter i Sydosttriangeln kan delta. I vissa fall aktualiseras även regional medfinansiering, vilket innebär att anslag 1:1 kan spela en viktig roll för att möjliggöra Region Kronobergs deltagande och stärka genomförandet av gemensamma satsningar.

Den ekonomiska situationen i många kommuner innebär samtidigt att extern finansiering kan bli allt viktigare för att kunna genomföra utvecklingsinsatser. För att möta detta behöver länets aktörer fortsätta att arbeta tillsammans, både inom länet och med andra regioner, för att stärka projektidéer och skapa större och mer strategiska satsningar.

På nationell och europeisk nivå pågår flera processer som kan påverka förutsättningar för regional utveckling. Indikatorer från EU:s kommande långtidsbudget tyder på en ökad centralisering av beslut kring utvecklingsmedel. *Läs mer om EU:s långtidsbudget i utblicken som följer den*

sammanfattande reflektionen. Samtidigt har förändringar i partnerskapsstrukturerna inom EU:s strukturfonder redan inneburit ett mer centraliserat beslutsfattande.

I detta sammanhang är tillgången till regionala utvecklingsmedel särskilt betydelsefull. Region Kronoberg har i olika sammanhang lyft behovet av ett ökat anslag för regionala utvecklingsåtgärder, så att regionen i större utsträckning kan stödja utvecklingsinitiativ och ligga i nivå med jämförbara regioner.

Sammanfattande reflektion

Anslag 1:1 kommer även framöver att vara ett viktigt verktyg för att mobilisera i länet. Genom strategisk användning av anslaget, i kombination med extern finansiering och bred samverkan, kan Region Kronoberg skapa förutsättningar för både långsiktiga strukturlärande satsningar och mer riktade insatser för företag och organisationer i länet.

Erfarenheterna visar samtidigt att det finns ett stort engagemang hos länets aktörer att bidra till genomförandet av den regionala utvecklingsstrategin. Möjligheten att kombinera olika typer av finansiering, såsom EU-program, regionala projektmedel och direkta företagsstöd, är därför viktig för att kunna möta olika typer av utvecklingsinitiativ och sänka trösklarna för deltagande.

Genom fortsatt strategisk användning av anslaget, ett aktivt arbete med projektutveckling och stärkt samverkan både inom och utanför länet kan Region Kronoberg även framåt skapa förutsättningar för utveckling i linje med den regionala utvecklingsstrategin.

Utblick: Förändrade förutsättningar för finansiering inom EU

EU:s förändrade finansieringsmodell som förslaget till EU:s långtidsbudget 2028–2034 sätter ramarna för skapar ett nytt strategiskt läge. En förväntad centralisering av EU-medel innebär att framtida utvecklingsresurser i större utsträckning behöver sökas i konkurrens på europeisk och nationell nivå, vilket ställer högre krav på internationell samverkan, partnerskap och projektkapacitet. Om Regionen inte anpassar sig till dessa förändringar finns en risk att tillgången till utvecklingsmedel minskar, vilket i sin tur kan påverka länets konkurrenskraft och utvecklingstakt negativt.

Ökad centralisering leder till att platsbaserad kunskap får för lite utrymme och regionernas roll i genomförandet av EU:s regionalpolitik minskas. För att stärka den regionala rösten har Region Kronoberg ingått i SKR:s arbetsgrupp som tar fram gemensamma ståndpunkter för dialog med den nationella nivån inför EU-förhandlingar och utformning av svenska regelverk.

Regionen driver internt arbete med syfte att stärka sin kapacitet att diversifiera finansieringen för regional utveckling genom ökat deltagande i EU-program och fonder, tex Interreg, Horisont Europa och kommande konkurrenskraftsfonden, vilket förutsätter ökad kompetens och organisatorisk kapacitet att identifiera och attrahera medel från nya finansieringsinstrument. Även området civil beredskap väntas få ökad tyngd, vilket skapar möjligheter för regionen att ta en aktiv roll i europeiska samarbetsprojekt och investeringar som stärker regional resiliens, särskilt inom hälso- och klimatområden.

Långsiktiga prioriteringar

Den regionala utvecklingsstrategin Framtidens Kronoberg i världen 2025–2035 pekar ut riktningen mot **ett gott liv i ett livskraftigt Kronoberg**. För att kunna styra, prioritera och kraftsamla i rätt frågor behöver vi löpande följa hur länet utvecklas, vilka insatser som genomförs och vilka förutsättningar som påverkar det fortsatta arbetet.

I detta kapitel presenteras en inledande nulägesbeskrivning av hur det går med förflyttningarna (se nedan) för respektive prioritering, samt ett statistiknedslag med en av alla de indikatorer som följer upp förflyttningarna. Där efter kommer en översikt över genomförda och pågående insatser samt de planeringsförutsättningar; regionala, nationella och internationella, som ramar in utvecklingsarbetet.

Vad är förflyttningar?

Förflyttningar beskriver den riktning i vilken Kronoberg behöver utvecklas för att nå målbilden i den regionala utvecklingsstrategin. Genom indikatorer följs utvecklingen över tid för att se om länet rör sig mot de önskade förflyttningarna eller om ytterligare insatser behövs.

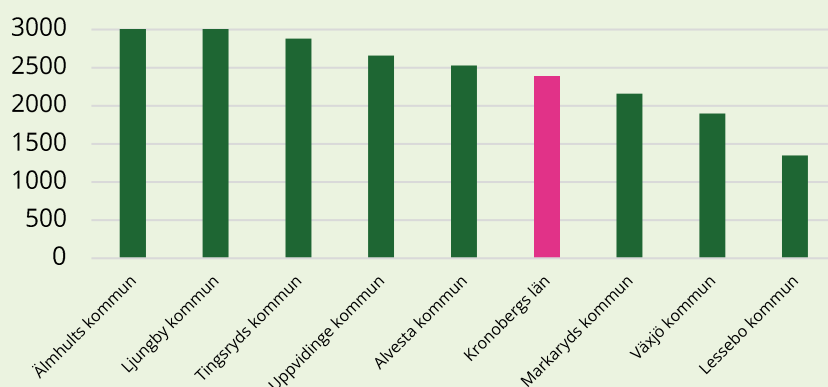
Läs hela rapporten ***Så går det för Kronobergs län***, med aktuell statistik för samtliga förflyttningar här: https://regionkronoberg.github.io/Sa-gar-det-for-Kronobergs-lan/Laget_i_Kronoberg.html

Bygder och samhällen som ökar Kronobergs välmående och attraktivitet

Så går det med förflyttningarna

Sammantaget visar indikatorerna en blandad utveckling för bygder och samhällen i Kronoberg. Bostadsmarknaden har stärkts genom att underskottet har övergått till balans och i vissa fall överskott, vilket är positivt för boendeattraktiviteten. Samtidigt kvarstår utmaningar, bland annat ett fortsatt negativt inrikes flyttnetto och skillnader i tillgång till service mellan kommunerna. Utvecklingen mot mer jämlika levnadsförhållanden går delvis framåt, exempelvis genom ökad sysselsättning bland utrikesfödda, men skillnader i hälsa och ekonomiska villkor består. När det gäller social sammanhållning pekar flera indikatorer åt fel håll, med ökande upplevelser av ensamhet och otrygghet samt fortsatt relativt låg tillit. Sammantaget innebär detta att vissa framsteg har gjorts, men att ytterligare insatser krävs för att stärka attraktiva, jämlika och sammanhållna samhällen i länet.

Medelavstånd till närmaste dagligvarubutik med fullsortiment, år 2025

Tillgång till grundläggande service påverkar livskvalitet och attraktivitet. Medelavståndet till dagligvarubutik visar hur tillgänglig servicen är i länet. År 2025 var medelavståndet i Kronoberg 2 390 meter. Avstånden varierar mellan kommunerna. Älmhult hade längst avstånd och Lessebo kortast. Fem av åtta kommuner låg över länets genomsnitt.

Insatser

Under 2025 har Region Kronoberg fortsatt att utveckla sitt arbete för hållbar samhällsutveckling genom att kombinera strategisk samverkan, platsutveckling, servicefrågor och kultur som drivkrafter för boendattraktivitet i hela länet.

Region Kronoberg har under året varit aktiv i **Sydosttriangeln**, en territoriell strategi som syftar till att främja hållbar samhällsutveckling genom att integrera arbetsmarknadsregionerna i sydöstra Sverige. Under 2025 har arbetet inom Sydosttriangeln präglats av analys, samordning och stärkt samverkan mellan aktörer i sydöstra Sverige. Regionen har bland annat varit involverad i framtagandet av projektet Sydosdata samt andra projektidéer som utvecklats inom samarbetet.

Parallellt har Region Kronoberg fortsatt samverkan inom **Regionsamverkan Sydsverige (RSS)**, där de sex sydsvenska länen samarbetar inom bland annat arbetsmarknad och kompetensförsörjning, bredband och energi, infrastruktur och kollektivtrafik samt kultur. Under 2025 har RSS bland annat uppdaterat positionspapper för infrastruktur inför en ny planeringsomgång, vilket stärker den gemensamma regionala rösten i frågor med stor betydelse för utvecklingen i Sydsverige.

På regional nivå har arbetet med kommersiell service tagit ett viktigt steg framåt genom att ett **nytt regionalt serviceprogram (RSP)** för Kronoberg 2025–2030 antogs av regionfullmäktige i februari 2025.

Det regionala serviceprogrammet tydliggör bland annat hur vi arbetar med dessa inomregionala skillnader genom att peka ut prioriterade orter och områden där djupare dialog och analys är om behov är nödvändigt. Vidare redovisar programmet både aktuella och framtida utmaningar för servicebranschen och ger en strategisk grund för att säkra fortsatt god tillgänglighet till kommersiell service i hela länet. Under året har regionen

kombinerat strategisk styrning med praktiskt stöd genom rådgivning och handläggning av drift- och investeringsstöd, där insatserna riktats mot tillgänglighet, beredskap och energieffektiviseringar som på kort och medellång sikt bedöms bidra till bibehållen service på platsen. Samtidigt har regionen arbetat med erfarenhetsutbyte och utveckling genom lanthandlarträffar riktade till de butiker som erhåller särskilt driftstöd, och följt utvecklingen där hybridbutiker allt tydligare framstår som en viktig lösning för att stärka butikernas ekonomiska förutsättningar och därmed service i glesare delar av länet.

Regionen ansvarade för planering och genomförande av Kunskapsdagarna i samband med **MAT** 2025. Årets seminarieprogram innehöll 14 seminarier, 28 föreläsare, och ca 400 deltagare. Föreläsningarnas innehåll har haft kopplingar till prioriteringar i RUS, Kronobergs livsmedelsstrategi samt aktuella matfrågor i ett nationellt perspektiv.

Ett nytt initiativ för året var seminariet För-MAT som arrangerades 7 maj på Hofs Lifs, en kväll för mathantverkare, Reko-ring, lanthandlare och restaurangnätverket. Lina Skandevall föreläste om erfarenheterna från projektet småländska smaker – ett matkulturarv att förvalta och utveckla och PM & Vänners kökschef bjöd på mat från Rekorings producenter.

Projektstödet **Tillsammans för hälsa** riktar sig till föreningar och organisationer i Kronobergs län som har projektidéer för att främja folkhälsan och behöver stöd för att förverkliga dem. Totalt inkom elva ansökningar, varav sex projekt beviljades medel. Samtliga beviljade projekt fokuserade på målgrupper som särskilt behöver nås för en mer jämlik hälsa.

I dialog med kommuner, länsstyrelsen och civilsamhället har regionen inom folkhälsoområdet drivit arbetet med en **plattform för jämlik hälsa**, med ambitionen att minska skillnader i hälsa och stärka jämlika livsvillkor i Kronoberg. Projektet syftar till att tillgängliggöra folkhälsodata genom ett

visualiseringsverktyg, både internt inom regionen och externt. Under året har arbetet gått från uppstarts- och planeringsfas till genomförandefas, där fokus har legat på konkret utveckling av plattformen.

2025 analyserades och sammanställdes resultaten från **Barn- och ungdomsenkäten** i en regional rapport. Nytt för 2025 publicerades även en rapport utifrån resultatet från anpassad skola. Arbetet genomfördes i samverkan med Linnéuniversitetet och syftade till att ge en samlad bild av barns och ungas hälsa, levnadsvanor och livsvillkor i länet. Även en fördjupningsstudie av risk- och skyddsfaktorer sammanställdes.

Region Kronoberg har också fortsatt att utveckla sitt arbete inom kultur, med målsättningen att säkerställa ett livskraftigt och tillgängligt kulturliv i både stad och landsbygd. Under 2025 påbörjades exempelvis arbetet med att implementera den **regionala kulturplanen 2025–2028**. Från och med 2025 har samtliga verksamheter med ett årligt verksamhetsstöd bjudits in till verksamhetsträffar för att främja arbetet utifrån kulturplanen och de nationella kulturpolitiska målen. Under 2025 har fokus legat på deltagandemålet, *Alla ska ha möjlighet att delta i kulturlivet*, i form av workshop, erfarenhetsutbyte och utbildningstillfälle.

Barn och ungas rätt till kultur har varit särskilt prioriterad, bland annat genom **Kulturkompassen** – en digital utbudskatalog som ska underlätta kultur på skoltid genom att synliggöra regionalt kulturutbud. För att främja barn och ungas rätt till kultur genomförs nätverksträffar för de regionala kulturverksamheterna och kommunala kultursamordnare. En dialog pågår också med kulturskolcheferna för att skapa förutsättningar för en regional samordning av kulturskola. Därtill har regler för bidrag till ungdomsorganisationer reviderats för att säkerställa bättre träffsäkerhet och genomslagskraft.

För att främja den kulturella arbetsmarknaden i regionen, stärka den konstnärliga friheten och främja ökad delaktighet spelar stipendier en viktig roll. Region Kronoberg delar årligen ut **arbetsstipendier till kulturskapare** i länet. Under 2025 delades 5 arbetsstipendier ut om 60 000 kr vardera och två ungdomsstipendier på 20 000 kr. Stipendierna syftar till att uppmuntra betydelsefullt arbete inom olika konstnärliga områden såsom litteratur, musik, sång, bild och form, teater, dans, film, fotokonst och digitala medier. Därtill delades ett kulturpris bestående av ett stipendium om 50 000 kr ut.

Om BY2030:s arbete går att läsa i avsnittet om de utforskande kraftsamlarna.

Planeringsförutsättningar

Planeringsförutsättningar som ramar in och kan påverka arbetet med den långsiktiga prioriteringen framåt:

- I februari presenterades slutbetänkandet av utredningen **Förstärkt uppföljning och utvärdering av folkhälsopolitiken (SOU 2026:7)**: Nytt hälsoekonomiskt ramverk och skärpt uppföljning, inklusive utvärdering av alkoholpolitikens styrmedel. Utredningen förslag kan komma att påverka regionala prioriteringar och krav på rapportering. Betänkandet föreslår bl.a. att särskilt prioritera insatser som rör barn och ungas livsvillkor.
- Regeringens nya **Strategi för levande och trygga städer** är nu beslutad som nationell inriktning och ska vägleda statliga myndigheter, regioner och kommuner. Strategin betonar behovet av robusta, inkluderande och gestaltade livsmiljöer – men förutsättningarna för att nå målen varierar kraftigt mellan Sveriges kommuner. Mindre kommuner har ofta begränsad kapacitet att arbeta strategiskt med exempelvis gestaltning, social hållbarhet och långsiktig planering, vilket riskerar att förstärka skillnader i livsmiljö kvalitet mellan större och mindre orter.

- Regeringen och EU skärper successivt kraven på klimatanpassning och energieffektivitet i byggnader. Det **nya energiprestandadirektivet (EPBD)** innebär bland annat skärpta energideklarationer, energireoveringsplaner och krav på minskad energianvändning samt förberedelser för solenergi. Målet är att EU:s hela byggnadsbestånd ska vara nollutsläppsbyggnader till 2050.

För kommuner och fastighetsägare, särskilt i mindre kommuner i Kronoberg, innebär detta omfattande ekonomiska och praktiska utmaningar. Äldre bostadsbestånd med stora reoveringsskulder behöver rustas upp i snabbare takt och enligt högre krav än tidigare. För kulturhistoriskt värdefulla byggnader kan kraven innebära svåra avvägningar mellan energieffektivisering och bevarande. Sammantaget ökar behovet av finansiering, kompetens och prioriteringar i en redan ansträngd kommunal ekonomi.

- Samhällets omställning mot social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet kräver bred samverkan. **Civilsamhället** får en allt viktigare roll som medskapare av lokala lösningar. Ett växande nationellt fokus på beredskap, robusthet och civilt försvar förstärker ytterligare behovet av fungerande samverkansstrukturer mellan region, kommun, stat, civilsamhälle och näringsliv
- **Synen på landsbygder håller på att förändras**, från att ofta beskrivas som problemområden till att i allt högre grad ses som centrala omställningsmiljöer. Flera aktuella analyser visar att landsbygder spelar en avgörande roll i den gröna omställningen, bland annat genom sin betydelse för produktion av förnybar energi, tillgången till mark och naturresurser samt utvecklingen av biobaserade och cirkulära näringar. Denna roll lyfts fram i Naturvårdsverkets utvärdering, där landsbygder pekas ut som nödvändiga för omställningen mot fossilfria energisystem och nya industriableringar i glesare regioner.

Samtidigt visar Boverkets analyser att det växer fram en ny framtidstro i många landsbygdskommuner, kopplad till industriell utveckling, gröna investeringar och lokala initiativ.

- ❑ Utmanande demografisk utveckling, **fortsatt befolkningsminskning** i flera av länets mindre kommuner och en utdragen **lågkonjunktur** skapar ett pressat ekonomiskt läge. Det kan komma att påverka möjligheten att bo och verka i hela länet då service, som till exempel skolor och äldreboenden, i större utsträckning kan centraliseras inom kommunerna. Klyftor mellan centralort kontra de mindre orterna och landsbygd kan därmed öka. Eventuell försämrad service, minskat utbud av aktiviteter och verksamheter innebär också ökad risk för att boendattraktivitet påverkas negativt.
- ❑ Analyser visar att unga i glesbygd och socioekonomiskt svagare områden ofta känner sig mindre inkluderade och har sämre tillgång till aktiviteter, mötesplatser och kollektivtrafik. Utan satsningar på social infrastruktur riskerar skillnaderna att öka. Trygga, inkluderande miljöer, god service och tillgänglighet är avgörande för attraktiva och hållbara samhällen i hela länet.
- ❑ **Woodland Living Kronoberg**, regionens Local Chapter inom EU-initiativet **New European Bauhaus (NEB)**, fortsätter att utvecklas som en regional samverkansplattform tillsammans med Linnéuniversitetet, RISE, Svensk Form och Interior Cluster Sweden. Arbetet innebär att Kronoberg ingår i ett europeiskt nätverk där hållbarhet, estetik och inkludering kombineras för att utveckla framtidens livsmiljöer.

Medverkan i NEB-festivalen i Bryssel 2026 och fortsatt möjlighet att söka EU-finansiering skapar viktiga förutsättningar för att utveckla nya metoder, projekt och internationella samarbeten för framtidens livsmiljöer.
- ❑ Den **nya förordningen kopplad till kommersiell service** som trädde i kraft under 2025 stärker förutsättningarna för butikerna med särskilt driftstöd. Tilldelning till regionerna för kommersiell service och

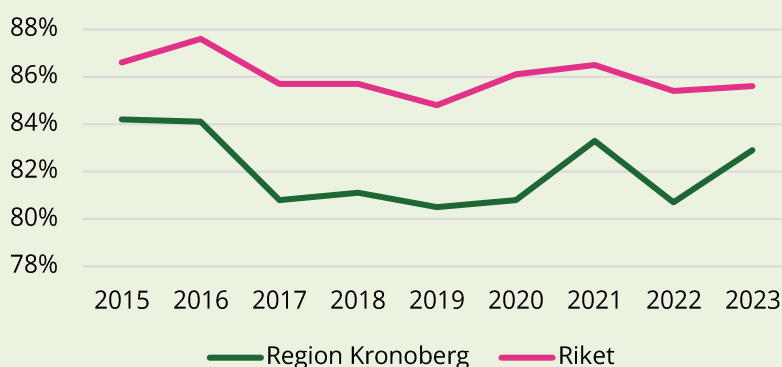
investeringsstöd för 2025 och 2026 utgår från den nya fördelningsmodellen som Tillväxtverket tagit fram inför 2025. Den innebär ett garanterat grundbelopp för varje region. Utöver grundbeloppet erhåller regionerna ytterligare medel utifrån tre fördelningsnycklar. Kortfattat utgår nycklarna från avstånd mellan de butiker som uppfyller villkoren för stödet, invånares restid till dagligvarubutik med fullsortiment och invånares restid till drivmedelsstation för personbil. Anslaget ökar tillfälligt under 2026 i förhållande till 2025, samtidigt har det aviserats om lägre anslag till regionerna 2027.

Kompetensförsörjning som främjar utveckling och omställning

Så går det med förflyttningarna

Sammantaget visar indikatorerna en blandad utveckling för prioriteringen. Matchningen mellan arbetsgivare och arbetstagare har inte förbättrats över tid och rekryteringssvårigheter kvarstår för många företag, samtidigt som vissa grupper har särskilt svårt att etablera sig på arbetsmarknaden. Flera indikatorer visar också att länets ungdomar inte i tillräcklig utsträckning rustas bättre för framtiden, med minskande andel gymnasiebehöriga och svag utveckling i genomströmningen i gymnasiet. Samtidigt finns vissa positiva tecken kopplade till inkludering, bland annat genom att andelen unga som varken arbetar eller studerar har minskat. Sammantaget innebär detta att utvecklingen går framåt inom vissa delar, men att betydande utmaningar kvarstår för att stärka kompetensförsörjningen i länet.

Andel behöriga till gymnasiet, över tid

År 2023 var andelen behöriga till gymnasiet i Kronobergs län 83 procent. Jämfört med riket är det en lägre andel, där motsvarande siffra var 86 procent. Sedan 2015 har andelen gymnasiebehöriga i Kronobergs län sammantaget minskat. Samma utveckling syns i riket.

Insatser

Under 2025 har tre prioriterade områden varit vägledande i kompetensförsörjningsarbetet: planering och dimensionering av gymnasial utbildning, främjande av informerade studie- och yrkesval samt stärkande av individens omställningsförmåga. Arbetet har genomförts i bred samverkan med kommuner, utbildningsanordnare, näringsliv, branschråd och regionala nätverk såsom Business Region Kronoberg, Skolchefsnätverket, Kompetensforum, Arbetsmarknadssamverkan Kronoberg (ASK) och Industriforum.

En central del av arbetet har varit att stärka kunskapsunderlagen kring länets kompetensbehov. Under året har uppdaterade bedömningar tagits fram avseende **Gröna näringar** och **Besöksnäringen**, liksom en uppdaterad analys av länets regionala förutsättningar. En särskild rapport om högskoleförberedande utbildningar har också sammanställts.

Inom området **planering och dimensionering av gymnasial utbildning** har samverkan mellan kommunerna haft särskilt fokus på att gemensamt hantera uppdraget och kommunicera det samlade utbildningsutbudet i länet. Dialoger med branschföreträdare och utbildningsanordnare har förts i syfte att bättre anpassa utbildningsutbudet till arbetsmarknadens behov och därigenom stärka matchningen mellan utbildning och arbetsliv.

Arbetet med att främja informerade studie- och yrkesval har under året omfattat flera insatser. En **kartläggning av studie- och yrkesvägledningen i länets samtliga kommuner** har genomförts, där vägledare intervjuats om styrkor och utvecklingsområden. Resultaten har presenterats för skolchefer och vägledare och har lett till att en ny arbetsprocess etablerats, där Region Kronoberg varje termin samlar länets studie- och yrkesvägledare till gemensamma workshops. Därtill erbjuds digitala föreläsningar som kunskapshöjande insatser.

Inom området **främja informerade studie- och yrkesval** har en rad insatser genomförts. Yrkesdagen är ett exempel. Yrkesdagen är en regional mässa med ett upplevelsebaserat upplägg, där olika branscher genom prova-på aktiviteter i sina montrar syftar till att stärka elevers möjligheter att utforska yrken, väcka intresse samt bidra till framtidstro.

Tidigare utvärderingar från Ungdomsbarometern visar att Yrkesdagen har en positiv påverkan på elevers attityder till yrkesutbildningar. Den genomgående positiva responsen från både elever och utställare har bidragit till att evenemanget etablerats som ett årligt återkommande inslag.

En identifierad utmaning av Ungdomsbarometern är svårigheten att nå vårdnadshavare. Mot denna bakgrund testades under 2025 ett nytt koncept i form av en digital fördomsutmaning som syftar till att barn och ungdomar, tillsammans med en vårdnadshavare, tar ställning till vanliga påståenden om yrken och gymnasieprogram, med målet att synliggöra skillnaden mellan myter och fakta samt bredda perspektiven kring framtida valmöjligheter.

Under Yrkesdagen 2025 distribuerades även yrkeslådor till förskolor i länet. **Yrkeslådan** är en satsning från Region Kronoberg och Yrkesdagen med syfte att tidigt introducera yrkeskunskap för barn i grundskolans yngre åldrar. Lådan innehåller pedagogiskt material såsom spel och vägledande tips som uppmuntrar till utforskande av olika yrken och utmanar traditionella yrkesstereotyper. Ett samarbete med Vård- och omsorgscollege har inletts för att utveckla en särskild yrkeslåda riktad till mellanstadiet med fokus på vård- och omsorgsyreten.

Ytterligare en insats för att främja informerade studie- och yrkesval är Yrkesveckan som genomförs årligen i syfte att öka yrkesutbildningarnas attraktivitet. Under veckan arrangeras bland annat föreläsningar om yrkesutbildningar, initierade av Skolverket. Även Yrkeskampen, en nationell

tävling organiserad av WorldSkills Sweden, genomförs återkommande under Yrkesveckan.

Satsningen **Mot nya höjder** har fortsatt att stärka intresset för STEM/STEAM i hela länet. Cirka 4 000 elever per termin har deltagit i undervisningsnära aktiviteter och cirka 60 klassbesök per termin har genomförts med Makerbussen. Riktade insatser har genomförts för hela årskurser i utvalda kommuner för att stärka likvärdigheten. Över 600 elever har deltagit i forskningsnära projekt inspirerade av arbete på ISS, inklusive ett digitalt möte med astronauten Marcus Wandt. Samverkan med Linnéuniversitetet och näringslivet har fördjupats och projektet har stärkt sin nationella och internationella synlighet, bland annat genom en Erasmusansökan och deltagande i konferenser.

För att stärka individens omställningsförmåga har **Industriforum Kronoberg** haft en viktig roll som samverkansarena mellan industri, utbildningsaktörer och offentliga organisationer. Forumet har under året arbetat med att skapa en gemensam bild av industrins kompetensbehov och lyfta vikten av strategisk kompetensförsörjning, bland annat genom validering. De ESF-finansierade projekten **Handslaget** och **Strategisk kompetensförsörjning för industrin i Kronoberg** har fortsatt under 2025, med Region Kronoberg som aktiv part i styrgrupperna.

Genom Regionsamverkan Sydsverige och Sydosttriangeln har kompetensförsörjningsfrågor även drivits i ett mellanregionalt perspektiv, bland annat avseende fördelning av yrkeshögskoleplatser.

Sammantaget har årets insatser stärkt strukturerna för strategisk kompetensförsörjning i länet. De har bidragit till förbättrad matchning mellan arbetsgivare och arbetstagare, stärkt barns och ungas framtidsberedskap samt ökat dialogen mellan utbildningssystem och arbetsliv.

Planeringsförutsättningar

Planeringsförutsättningar som ramar in och kan tänkas påverka arbetet med den långsiktiga prioriteringen framåt:

- **Arbetsmarknadsläget** utgör en viktig planeringsförutsättning för regionens arbete med kompetensförsörjning, inkludering och hållbar regional utveckling. Osäkerhet i omvärlden har bidragit till försiktig konsumtion, minskad sysselsättning och lägre efterfrågan på arbetskraft. Arbetslösheten i Kronoberg minskade mellan 2024 och 2025 mer än i riket, men från en hög nivå och väntas först 2027 nå nivåerna före lågkonjunkturen. Ungdomsarbetslösheten är oförändrad och något högre än riksgenomsnittet, och långtidsarbetslösheten ligger fortfarande över både riket och övriga län.

Arbetsförmedlingens prognoser pekar på en gradvis återhämtning av ekonomin och arbetsmarknaden 2026–2027. Sysselsättningen förväntas öka³, samtidigt som prognosen för inskrivna arbetslösa förväntas minska i Kronoberg och på riksnivå⁴. Arbetsmarknadsutsikterna präglas dock av osäkerheter och påverkas av utvecklingen i omvärlden och hushållens konsumtion. Samtidigt är arbetsgivare försiktigt positiva men fortsatt återhållsamma i sina anställningsplaner.⁵

- Samtidigt som arbetslösheten är hög upplever många arbetsgivare **svårigheter att hitta sökande med rätt kompetens**. Det kommer därför

³ Enligt Arbetsförmedlingens och SCB:s prognos för sysselsättningsgraden i Kronoberg 2025–2027 förväntas sysselsättningen öka med 0,9 procentenheter, från 75,5 procent 2025 till 76,4 procent 2027.

⁴ Prognosen för inskrivna arbetslösa förväntas minska med runt 10 procentenheter mellan 2025 och 2027 på såväl riksnivå som i Kronoberg.

⁵ Arbetsförmedlingen, 2025. *Arbetsmarknadsläget i Kronobergs län Kvartal 4 2025*. 2026-02-04. <https://mb.cision.com/Public/1326/4300387/b9444fc23c9a3343.pdf>

fortsatt vara viktigt att anpassa och utveckla riktade insatser som kan stödja arbetssökande att etablera sig på arbetsmarknaden och matchas till arbete för att ta tillvara den outnyttjade arbetskraft som finns. Det är tydligt att det kommer att krävas stora förändringar för att klara kompetensbristen, bland annat genom etablerad samverkan mellan utbildningar och arbetsgivare för att öka matchningsgraden, men också genom internationell kompetens för att tillgodose kompetensbehoven.

- Inom STEM-ämnena (Science, Technology, Engineering and Mathematics) behövs ytterligare satsningar för att öka matchningsgraden mellan kompetens och arbetsmarknadens behov. Strategiskt arbete och åtgärder har påbörjats och förväntas fortsätta på regional, nationell och europeisk nivå. Utöver påbörjade och planerade regionala insatser finns även en **europeisk STEM-utbildningsplan, en nationell STEM-strategi**, samt en **nationell STEM-delegation** som tillsatts för att stärka förutsättningarna för att fler ska utbildas inom STEM.
- En allt äldre befolkning i kombination med lägre barnafödande samt en minskad invandring gör att företag och samhälle står inför stora utmaningar. Samtidigt som nationell nivå satsar på att öka internationell talangattraktion har andra hinder för utländsk arbetskraft och immigration införts. Regelverket för arbetstillstånd innehåller ett försörjningskrav kopplat till medianlönen, vilket påverkar möjligheterna att rekrytera internationell kompetens i yrken med lägre lönelägen och hindrar kompetensförsörjningen inom flera branscher enligt näringslivet⁶. Regeringen har också aviserat förändringar av lönenivån för

⁶ Svenskt näringsliv, 2025. ”Regeringen backar om lönekrav – höjs mindre än aviserat”. 2025-10-06. https://www.svensktnaringsliv.se/sakomraden/utbildning/regeringen-backar-om-lonekrav-hojs-mindre-an-aviserat_1241164.html

arbetskraftsinvandring, vilket gör att villkoren behöver följas löpande i kompetensförsörjningsarbetet.

- Den **demografiska utvecklingen** för Kronoberg ger utrymme för både utveckling och utmaningar framöver. Kombinerade insatser som ökad matchning mellan utbildning och arbetsliv, attrahera och behålla kompetens, men även digital kompetensutveckling för ökad användning och automatisering kommer krävas för att bemöta de demografiska utmaningarna i Kronoberg.
- Enligt World Economic Forums rapport *Future of Jobs Report 2025*, baserad på en global undersökning av 1 000 företag med totalt 14 miljoner anställda, bedöms omkring 40 procent av företagen minska sin personalstyrka till följd av **AI**. Samtidigt väntas 170 miljoner nya jobb skapas globalt, medan 92 miljoner försvinner, vilket innebär en omfattande omställning av arbetsmarknaden.

För Kronoberg innebär detta behov av anpassning i både näringsliv och offentlig sektor, med ökat fokus på omställning, omskolning och kompetensutveckling. Yrken där efterfrågan kan minska är exempelvis sekreterare, löneadministratörer, grafiska designers och vissa juridiska roller.

- Omvärldsläget påverkar även efterfrågan på arbetskraft inom exempelvis försvarsområdet där såväl myndigheter, kommuner som regioner behöver utökade personalresurser. **Försvars- och beredskapssatsningarna** innebär ett tydligt ökat behov av personal och kompetens inom både militärt och civilt försvar. I totalförsvarspropositionen bedöms Försvarsmaktens krigsorganisation uppgå till cirka 130 000 befattningar när

organisationen är personellt uppfylld 2035⁷, vilket ställer krav på långsiktig kompetensförsörjning, utbildningskapacitet och attraktivitet som arbetsgivare.

- ❑ För att gynna en konkurrenskraftig ekonomi i Europa i en osäker och föränderlig värld, har EU-kommissionen presenterat en rad initiativ, strategier och handlingsplaner inom kompetensförsörjning. Bland dessa är en handlingsplan för grundläggande färdigheter och fler initiativ förväntas även framöver inom den så kallade **Kompetensunionen**⁸. Ett initiativ som förväntas under 2026 är att möjliggöra att kompetens erhållen i ett land också erkänns i ett annat land genom initiativet för kompetensportabilitet. En EU-strategi för yrkesutbildning förväntas också presenteras under 2026 och inom två år väntas EU:s talangreserv som ska fungera som ett matchningsverktyg mellan europeiska arbetsgivare och tredjelandsmedborgare utanför EU för att tillsätta kompetens inom bristyrken.
- ❑ **Statlig närvaro och kvalificerade statliga arbetstillfällen** är en viktig faktor för länets attraktivitet och kompetensbas. I Länsstyrelsernas kartläggning av statlig närvaro (baserad på SCB-data) redovisas att Kronoberg har färre sysselsatta i statlig sektor per tusen invånare än genomsnittet.⁹ Samtidigt påverkar pågående myndighetsförändringar den statliga närvaron över tid: Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor (MUCF) och Myndigheten för stöd till trossamfund (SST) slogs samman i januari 2026 och ska ha verksamhet både i Växjö och

⁷ Totalförsvaret 2025-2030, Proposition 2024/25:34.

⁸ Läs mer om Kompetensunionen här:

https://commission.europa.eu/topics/competitiveness/union-skills_en

⁹ Länsstyrelserna, 2025. *Statlig närvaro och service 2024*.

<https://www.lansstyrelsen.se/download/18.1b1d393819324610c374b376/1732521294861/Statlig%20n%C3%A4rvaro%20och%20service%202024.pdf>

Stockholmsområdet. För länet innebär förändringar i statens organisering en fortsatt osäkerhet kring lokaliseringen av kvalificerade statliga arbetstillfällen.

- Under 2025–2026 pågår flera **reformer inom utbildnings- och arbetsmarknadsområdet** som kan påverka kompetensförsörjningen, bland annat förändringar kopplade till betygssystem och yrkesutbildning samt utveckling av yrkeshögskolan. För planering behöver utvecklingen följas i regeringens rättsliga dokument och riksdagens ärendehantering.

Kronobergska handlingskraften och entreprenörskapet växlas upp

Så går det med förflyttningarna

Sammantaget visar indikatorerna en delvis positiv men samtidigt ojämn utveckling för näringslivet i Kronoberg. Vissa indikatorer pekar i rätt riktning, exempelvis minskade utsläpp per BRP, en ökning av sysselsättningen i näringslivet över tid, samt en stark internationell position med hög export per invånare. Samtidigt finns tydliga utmaningar. Företagens digitaliseringsgrad är låg i ett nationellt perspektiv, branschbredden har inte ökat och andelen företagare har minskat. Även satsningarna på forskning och utveckling ligger inte på särskilt höga nivåer. Sammantaget innebär detta att Kronoberg har en stark grund i näringslivet och internationell konkurrenskraft, men att ytterligare utveckling krävs för att stärka innovation, digitalisering och bredd i ekonomin.

Anställda på utländska arbetsställen, i procent av samtliga anställda i arbetslivet, år 2023

Internationalisering stärker nätverk och tillgång till nya marknader. Den mäts här som andelen sysselsatta vid utländska arbetsställen, vilket visar regionens globala integration. År 2023 var andelen i Kronobergs län 24 procent. Jämfört med rikets övriga län är det sjunde högst.

Insatser

Under 2025 har Region Kronoberg bedrivit ett omfattande strategiskt arbete inom innovation, entreprenörskap och företagande i samverkan med ett flertal regionala och nationella aktörer. Arbetet har utgått från regionala strategier och program och styrts genom ägardirektiv, styrelsearbete, särskilda uppdrag samt riktad finansiering.

En viktig del av året har varit det gemensamma arbetet inom Småland och Öarna kopplat till **Smart specialisering**. Region Kronoberg deltar tillsammans med övriga län i ett femårigt plattformprojekt som syftar till att stärka innovationsförmågan och konkurrenskraften hos små och medelstora företag. Under 2025 har arbetet främst fokuserat på att etablera gemensamma strukturer och identifiera strategiska prioriteringar inför kommande genomförandefas. Fem näringslivsnära samordningsaktörer har tagit fram strategiska utvecklingsagendor som tydliggör inriktning, prioriterade utvecklingsområden och övergripande angreppssätt, med tyngdpunkt på digitalisering, hållbar omställning och ökad konkurrenskraft. Året har därmed lagt en viktig grund för kommande mer operativa insatser och har samtidigt stärkt samverkan över läns- och kommungränser.

Business Region Kronoberg (BRK) har fortsatt vara en central samverkansstruktur mellan länets kommuner och Region Kronoberg. Under 2025 har nätverket arbetat utifrån fokusområdena kompetensförsörjning, starta–etablera–utveckla företag samt beredskap i näringslivet. Arbetet med näringslivets beredskap har varit särskilt prioriterat och har resulterat i framtagande av informationsmaterial och genomförande av aktiviteter riktade till företag, med en tydlig ambition att vidareutveckla arbetet i nära samverkan med Länsstyrelsen Kronoberg.

Det regionala export- och investeringsfrämjande arbetet har under 2025 bedrivits inom ramen för **REIS** med en mer operativ och utforskande

inriktning än tidigare år. Arbetet har omfattat deltagande i internationella mässor, utlandsbesök samt hantering av investerings- och etableringsförfrågningar (RFI:er). Business Sweden och BRK har tillsammans med Almi, EEN och Exportkreditnämnden varit centrala aktörer. Insatserna har bidragit till fördjupad samverkan mellan kommunernas näringslivsarbete, regionens inriktning för smart specialisering och nationella aktörer, samtidigt som nya arbetssätt och samverkansformer har testats i praktiken för att stärka den långsiktiga kapaciteten inom internationalisering och investeringar.

Besöksnäringen i Kronoberg har, mätt i antal gästnätter, återhämtat sig efter pandemin, men står fortsatt inför utmaningar kopplade till grön omställning, digital utveckling och långsiktig kompetensförsörjning. Under året har Region Kronoberg sammanställt ett **bokslut för Besöksnäringstrategi 2021–2025**. Mot bakgrund av detta har ett politiskt beslut fattats om att under 2026 ta fram en ny regional besöksnäringstrategi i samverkan med det helägda bolaget AB Destination Småland, kommuner och andra relevanta aktörer. Inom Partnerskap för innovation för geografin Småland och Öarna har en utvecklingsagenda för besöksnäringen tagits fram genom bred samverkan mellan regioner, destinationsbolag och akademi, och samarbetet mellan de småländska länen har fortsatt, bland annat med fokus på att utveckla högkvalitativa vandringsleder som stärker folkhälsa, attraktivitet och besöksnäring.

Arbetet med kulturella och kreativa branscher (KKB) har bedrivits både inom Regionsamverkan Sydsverige och genom initiativet **SPOK** (Samtida produktion och konsumtion). SPOK fungerar som en plattform för att skapa nya samarbeten mellan slöjdföretagare, formgivare och tillverkningsföretag och syftar till att bidra till ökad lokal och hållbar produktion. Hemslöjden i Kronoberg har haft uppdraget att projektleda arbetet i länet.

Digitaliseringsområdet har under året stärkts genom arbetet med en **europaisk digital innovationshubb (EDIH)** inom EU-programmet Digital Europe, i

samverkan med Blekinge och Skåne. Från Kronoberg har Växjö Linnaeus Science Park och Campus Ljungby arbetat operativt, medan Region Kronoberg bidragit med finansiering och deltagande i styrgruppen. Hubben har erbjudit stöd till små och medelstora företag samt offentlig sektor i deras digitala omställning, med smart tillverkning och smarta städer som primära expertområden. Projektet avslutas vid utgången av 2025 och slutredovisas under första kvartalet 2026. En ny ansökan, **DigIT Hub Sweden 2.0**, har godkänts och arbete pågår med att säkra långsiktig finansiering. Region Kronoberg har även tillsammans med övriga län i Småland och Öarna genomfört en förstudie om öppna data för små och medelstora företag, med fokus på behov, tillgång och hinder för ökad användning.

Inom energiområdet har projektet **Smarta elsystem i Kalmar och Kronobergs län (SEKK)**, beviljat 2024, varit i uppstartsfas under 2025 och bidragit till att skapa samverkansytor, erbjuda utbildningsinsatser och gett stöd till kommuner och näringsliv i arbetet med robusta och hållbara elsystem. Arbetet sker i samverkan mellan regioner, länsstyrelser, Energikontor Syd, kommuner, energibolag och företag.

Under 2025 har regionen tillsammans med Länsstyrelsen därtill samlat olika aktörer i ett råd för energi och klimat. Huvudsyftet är att skapa en plattform där regionen och Länsstyrelsen, på ledningsnivå och i samverkan med näringslivet, kan diskutera aktuella frågor inom området.

För att stärka gemensam lägesbild och samordning vid större händelser bjuder Region Kronoberg också in ett **Tillsammansnätverk** med kommuner, företagorganisationer, fackförbund, länsstyrelsen och relevanta statliga myndigheter. Under 2025 genomfördes ett möte med anledning av USA:s tullpolitik, som ett exempel på hur regionen arbetar med beredskap och robusthet i näringslivet. Region Kronoberg har också, tillsammans med länsstyrelsen, etablerat ett **Råd för näringsliv och beredskap**.

Under 2025 har Region Kronoberg beviljat **27 utvecklingscheckar till små och medelstora företag** för konsultinsatser kopplade till bland annat digitalisering, internationalisering och grön omställning. Inom **Konsulttimmen** beviljades 226 ansökningar, där en stor andel av stöden nådde företag drivna av kvinnor, utrikes födda och unga. Inom bolagens utvecklingsarbete har insatser genomförts som både breddat och förstärkt rådgivningen. Ett exempel är **Smart Utveckling** som under 2025 har genomfört insatser i ett stort antal företag med fokus på innovation, förändringsledning och ekonomisk förståelse, och uppföljningar pekar på ökad kunskap och stärkt utvecklingsförmåga.

Projektet **Cirkulära affärsmodeller** visar att företagens prioriteringar påverkas av omvärldsförändringar, men att rådgivningsinsatserna samtidigt bidragit till ökad medvetenhet om krav kopplade till CSRD och om cirkulära affärsmodeller, vilket stärker företagens långsiktiga omställningsförmåga.

Sammantaget har 2025 stärkt både strukturer och kapacitet i det regionala främjarsystemet och lagt en tydligare grund för fortsatt operativ utveckling kommande år.

Planeringsförutsättningar

Planeringsförutsättningar som ramar in och kan tänkas påverka arbetet med den långsiktiga prioriteringen framåt:

- Världsekonomin präglas av **geopolitisk oro och handelspolitiska spänningar**. I en rapport från FN varnas det för att den globala handeln väntas tappa fart under 2026, där den globala tillväxten väntas sjunka till 2,7 procent.

Tillväxten väntas bli särskilt svag i Europa.¹⁰ Det är i dagsläget svårt att säga hur det direkt kan komma att påverka företag i Kronoberg, men instabiliteten kan bidra till att investeringar skjuts upp, expansionsplaner bromsas och nyanställningar avvaktas, särskilt för små- och medelstora företag som ofta har mindre marginaler och möjlighet till riskbenägenhet. Det ställer även högre krav på företagens anpassningsförmåga.

- **EU:s konkurrenskraftskompass**, som presenterats av Europeiska Kommissionen i januari 2025, sätter ramarna för EU:s ekonomiska prioriteringar genom en strategisk femårsplan mellan 2024–2029. Kompassen syftar till att stärka produktivitet, innovation, strategisk självförsörjning och minskad regelbörda för företag.¹¹ För näringslivet i Kronoberg innebär det fortsatt möjligheter inom grön och digital omställning, men även skärpt konkurrens om kapital och kompetens.
- I januari 2026 undertecknades ett **frihandelsavtal mellan EU och Indien**. Handelsavtalet syftar till att stärka de ekonomiska banden i en tid av geopolitiska och ekonomiska utmaningar mellan två av världens största marknader.¹² En kategori där tullavgifter kraftigt förväntas sänkas är inom maskinindustrin, vilken är en av Kronobergs nyckelbranscher. Hur frihandelsavtalet kan komma att påverka Kronobergs näringsliv i större

¹⁰ United Nations Department of Economic and Social Affairs, 2025. "World Economic Situation and Prospects 2026". <https://unctad.org/publication/world-economic-situation-and-prospects-2026>

¹¹ Europeiska rådet, 2026. Konkurrenskraftkompassen. <https://www.consilium.europa.eu/sv/policies/competitiveness-compass/>

¹² Europeiska kommissionen, Representationen i Sverige, 2026. "Frihandelsavtal mellan EU och Indien undertecknat". https://sweden.representation.ec.europa.eu/news/frihandelsavtal-mellan-eu-och-indien-undertecknat-2026-01-29_sv#:~:text=I%20och%20med%20frihandelsavtalet%20knyts%20tv%C3%A5%20av,handeln%20mellan%20EU%20och%20Indien%20till%202032.

utsträckning är svårt att säga, men Indien kan möjligen öppnas upp som en stärkt marknad.

- **Fehmarn Bält-förbindelsen**, som ursprungligen skulle öppnas för trafik 2029, ser ut att bli försenad med ett par år. Förbindelsen mellan Tyskland och Danmark räknas till ett av de största infrastrukturprojekten i norra Europa under de senaste decennierna och skapar nya förutsättningar för både gods- och persontransport.

För Kronobergs län, som har natur- och aktivitetsbaserad turism kan det innebära ökade möjligheter till förändrade resmönster och attrahera fler internationella besök, särskilt från den tyska och danska marknaden, men även övriga Europa.

Samtidigt som Fehmarn Bält-förbindelsen förbättrar tillgängligheten finns en risk att kapacitetsbrister uppstår i anslutande infrastruktur, särskilt på järnvägs- och vägnätet i Sverige. Om investeringar i nationell och regional infrastruktur inte sker i takt med de ökade flödena kan nya flaskhalsar uppstå, vilket begränsar nyttan av förbindelsen. För exportindustrin kan detta påverka leveranssäkerhet och transporttider, och för besöksnäringen kan bristande anslutningar minska tillgängligheten vidare in i landet.

- **Efter en tid av lågkonjunktur** befinner sig svensk ekonomi i en försiktig återhämtningsfas. I konjunkturkänsliga branscher, som småhusföretag och möbelindustri, som i stor utsträckning finns i Kronoberg har lågkonjunkturen varit särskilt kännbar med höga räntor och stigande kostnader på grund av materialbrist.
- Under 2027 och framåt kommer även börsnoterade små- och medelstora företag att omfattas av rapporteringskraven genom EU-direktivet **Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD)**, vilket kan komma att bidra till en viss administrativ börda för vissa företag i länet.

- Under 2026 sker **val till både riksdag, region och kommun**, vilket kan bidra till vissa politiska skiftningar och prioriteringar för kommande mandatperiod. Det kan även skapa en viss osäkerhet för framtida regelverk och stödstrukturer för företag.
- Det kommer att vara ett ökat **fokus på beredskap och försvar** inom näringslivet under en lång tid framöver. Ett internationellt arbete pågår även kring att stötta Ukraina vid en framtida återuppbyggnad - Rebuild Ukraine. Företag inom infrastruktur, bygg och energi kommer att behövas, vilket är branscher där Kronoberg har mycket expertis.

Infrastruktur som stärker Kronobergs position i Sydsverige

Så går det med förflyttningarna

Sammantaget visar indikatorerna en övervägande positiv utveckling för tillgänglighet, energi och digital infrastruktur i Kronoberg. Klimatpåverkan från transporter minskar genom en ökande andel fossilfria bilar och minskade utsläpp, samtidigt som utbyggnaden av laddinfrastruktur har kommit långt. Den digitala anslutningsbarheten har också förbättrats genom ökad tillgång till höghastighetsinternet, även om skillnader mellan tät- och glesbygdsområden kvarstår. Inom energisystemet syns en tydlig utveckling mot ökad produktion av fossilfri energi och mer effektiv energianvändning. Samtidigt finns fortsatt utvecklingspotential när det gäller tillgänglighet och kollektivtrafikens förutsättningar inom länet och till övriga Sydsverige. Sammantaget innebär detta att utvecklingen i flera delar går i rätt riktning, men att ytterligare insatser krävs för att fullt ut stärka ett tillgängligt, hållbart och energieffektivt samhälle.

Restidskvot mellan Kronobergs centralorter och tillväxtmotorer i Sydsverige, år 2025

Centralort	Tillväxtmotor	Restidskvot
Markaryd	Helsingborg	1.85
Tingsryd	Karlskrona	1.36
Ljungby	Halmstad	1.23
Alvesta	Jönköping	0.93
Lessebo	Kalmar	0.76
Älmhult	Malmö	0.71

Indikatorn visar hur konkurrenskraftig kollektivtrafiken är jämfört med bil. En kvot under 1 innebär att resan tar kortare tid med kollektivtrafik jämfört med bil och är ett mått på kollektivtrafikens attraktivitet. En kollektivtrafik med hög attraktivitet är viktigt för hållbar mobilitet.

Insatser

Region Kronoberg arbetar med både digital kommunikation och transportsystemet inom ramen för sina lagstadgade uppdrag som länsplaneupprättare och regional kollektivtrafikmyndighet. Utöver myndighetsuppdragen bedrivs ett brett utvecklingsarbete genom nätverk, samverkan och projekt som syftar till att stärka länets tillgänglighet, minska klimatpåverkan och öka den digitala anslutningsbarheten.

Under 2025 har regionen tagit fram en **ny Länstransportplan (LTP)** och samtidigt **påbörjat arbetet med ett nytt Trafikförsörjningsprogram (TFP)**. Arbetet med TFP har präglats av bred samverkan med länets kommuner, Länsstyrelsen och Trafikverket och har kompletterats med dialoger med grannlän, civilsamhälle och näringsliv. Programmet skickades ut på remiss i november 2025 och planeras att fastställas under 2026. För att skapa en gemensam syn och en väl förankrad Länstransportplan har Region Kronoberg lett en arbetsgrupp bestående av kommunerna och Trafikverket. I slutet av remissperioden hölls en regional hearing där aktörer fick möjlighet att lämna synpunkter och bidra till planens slutliga utformning. Länstransportplanen fastställdes i december 2025 och utgör en viktig grund för det fortsatta genomförandet och den regionala samsynen i infrastrukturfrågorna.

Region Kronoberg har även arbetat aktivt med att synliggöra länets behov och driva på prioriteringar i den nationella transportinfrastrukturplaneringen. Som en del av detta bjöd regionen in länets intressenter till en hearing i samband med att Trafikverket presenterade sitt förslag till nationell plan. Hearingens resultat bidrog till att Region Kronoberg tillsammans med länets kommuner tog fram och lämnade ett **gemensamt yttrande på den nationella planen**. På mellanregional nivå har samverkan fortsatt inom Regionsamverkan Sydsvetige (RSS), Sydosttriangeln samt genom Öresundstågs- och Krösatågssamarbetet. Utvecklingen av tågtrafiken har under året varit en

nyckelfråga för att nå målsättningarna i både RUS och det kommande TFP. Kollektivtrafikutskottet inom RSS har haft dialog med Trafikverkets högsta ledning om **drift och långsiktig utveckling av tågtrafiken**, samtidigt som arbetet pågått med **upphandling av nya Öresundståg** och förberedelser för att bilda ett **gemensamt bolag för Krösatågen**. RSS har också lämnat ett gemensamt yttrande till den nationella planen, vilket stärker Sydsveriges samlade röst och tydliggör vilka investeringar som är avgörande för regionens och landets utveckling.

Vid sidan av planeringsprocesserna har Region Kronoberg arbetat mer utforskande med hållbart resande genom projekt och nätverk. **Projekt Byresan** har fortsatt med fokus på att stärka hållbar mobilitet utanför staden och bidra till attraktiva, tillgängliga livsmiljöer i mindre samhällen och på landsbygden. Under året har projektet bland annat erbjudit invånare i fem mindre tätorter möjlighet att testa elcykel under sex veckor, i syfte att utmana bilnormen och stimulera beteendeförändring mot mer hållbara resvanor. Projektet har också använt metoder för invånardriven innovation för att utforska behov och drivkrafter kopplat till mobilitet på två orter i länet, Väckelsång i Tingsryds kommun och Lagan i Ljungby kommun. Detta har bidragit till att testa nya former för samverkan mellan invånare, kommuner och myndigheter, samtidigt som en utvärdering av länets första bygdeväg påbörjats för att öka kunskapen om bygdevägar och deras betydelse.

Under 2025 startade även **PARSMO (Parking Policies for Shared Mobility)**, ett Interreg Europe-projekt där åtta partners från sex europeiska länder samverkar för att utveckla parkeringspolicys som främjar delad mobilitet och minskar bilberoendet. Region Kronoberg deltar som partner med ett tydligt landsbygdsperspektiv, där ambitionen är att utveckla lösningar som fungerar även i mindre orter och i glesare strukturer, där bilen ofta är nödvändig men där nya mobilitetslösningar kan bidra till ökad tillgänglighet och klimatomställning. Under året har projektet bland annat genomfört

regional workshop, policydialoger, studiebesök och kommunikationsinsatser, och genom internationellt erfarenhetsutbyte stärks regionens policykapacitet och tillgång till goda exempel.

Arbetet med digital kommunikation har bedrivits genom **Bredbandsforum** och nätverket för bredbandskoordinatorer. Under året har bredbandsstöd på drygt 47 miljoner kronor fördelats på 12 projekt, vilket möjliggör investeringar och förbättringar av fiberinfrastruktur till totalt 460 byggnader i länet. Detta bidrar till ökad digital tillgänglighet och minskade digitala klyftor, vilket är centralt för såväl invånare som företag och offentlig service i hela länet. Under 2025 genomfördes också **nedläggningen av 2G- och 3G-näten** i december, vilket på sikt möjliggör fortsatt utbyggnad av 4G och 5G men samtidigt innebär utmaningar då flera samhällstillämpningar varit beroende av äldre nät. Region Kronoberg har under perioden 2016–2025 haft erbjudandet att upprätthålla en regional **bredbandskoordinatorfunktion**, och mot bakgrund av en ny nationell digitaliseringsstrategi har erbjudandet förlängts för ytterligare två år (2026–2027).

De effekter som kan beskrivas under året pekar på stärkt tillgänglighet, förbättrad samverkan och ökad kapacitet för omställning. Tillgängligheten i länet har stärkts genom upprustning av hållplatser och införandet av elbussar i stadstrafiken, vilket också bidragit till ökad nöjdhet bland resenärer. Arbetsgruppen för transportinfrastruktur har stärkt samarbetet och samsynen i länet och utgör en viktig plattform inför genomförandet av Länstransportplanen. Genom PARSMO och internationellt erfarenhetsutbyte har regionens policykapacitet stärkts. Bredbandsstödet bidrar fortsatt till ökad attraktivitet för företag, förbättrad livskvalitet för invånare och stärker förutsättningarna för regional utveckling i hela länet.

Planeringsförutsättningar

Planeringsförutsättningar som ramar in och kan tänkas påverka arbetet med den långsiktiga prioriteringen framåt:

- EU:s gröna giv (**European Green Deal**) är den övergripande planen för hur EU ska bli klimatneutralt till 2050, den innehåller ett stort paket av olika lagar och program inom tex förnybar energi, elektrifiering av transporter, cirkulär ekonomi, natur och miljöskydd samt klimatkrav på företag. Nu pågår ett arbete inom EU där konkurrenskraft och industrins villkor fått större fokus. Kriser som pandemin, energikrisen och geopolitisk osäkerhet har gjort att flera medlemsländer vill bromsa eller justera delar av klimatpolitiken, trots att EU fortfarande håller fast vid målet om klimatneutralitet 2050. Resultatet är en politisk balansgång där EU försöker behålla klimatmålen men samtidigt lätta på regler och skjuta upp vissa åtgärder för att minska pressen på industri och hushåll.
- ETS 2 (Emission Trading System 2) är ett nytt EU-omfattande **handelsystem för utsläppsrätter** som ska minska koldioxidutsläpp från vägtransporter, uppvärmning av byggnader och mindre industrier. Systemet omfattar drivmedelsproducenter och bränsleleverantörer, snarare än slutkonsumenter, med handel som startar 2027 och full implementering 2028. Sverige har valt att inkludera fler sektorer, såsom jord- och skogsbruk, samt arbetsmaskiner i hamnar och på flygplatser.
- EU har beslutade 2023 att försäljningen av nya personbilar och lätta lastbilar med förbränningsmotorer förbjuds från och med 2035. Målet är att alla nya bilar ska vara utsläppsfria för att nå koldioxidneutralitet i transportsektorn till 2050. Befintliga bilar med förbränningsmotorer får fortfarande köras efter 2035. Under 2025 har politiska påtryckningar för att luckra upp beslutet genomförts, vilket har lett till en **osäkerhet för nybilsmarknaden**.

- Den 18 mars införs en ny riktad **elbilspremie** på 46 800 kr. Premien är finansierad av EU:s sociala klimatfond och riktar sig till hushåll med inkomster på upp till 80% av medelinkomsten och som bor i landsbygdskommuner eller områden med begränsad tillgång till kollektivtrafik. De som tjänar max 50 % av medellönen får ett starttillägg på 18 000 kr. I Kronobergs län rör det sig om Alvesta, Lessebo, Markaryd, Tingsryd och Uppvidinge kommun samt delar av Ljungby, Växjö och Älmhults kommun.
- **Regionala flygplatser** i Sverige är föremål för flera pågående politiska processer och statliga utredningar. Bakgrunden är att många regionala flygplatser har svag ekonomi samtidigt som de anses viktiga för regional tillgänglighet, samhällsviktig trafik, sjuktransporter och totalförsvaret. Staten tillsatte därför i maj 2025 en utredning som tittar på hur det svenska flygplatssystemet bör organiseras och vilket ansvar staten ska ha framöver. Utredningen ska vara klar i september 2026.
- Tekniken för **drönare** har kommit långt och det finns i dagsläget en rad olika användningsområden för mindre drönare etablerade inom kommunal och regional verksamhet, till exempel enklare digital samhällsbyggnadsprocess i allt från insamling av data och planering samt i nödsituationer, till exempel för att stötta räddningstjänsten vid brand eller hitta försvunna personer. Region Skåne och RISE har tillsammans undersökt förutsättningarna för innovativ luftmobilitet (IAM), arbetet pekar bland annat på att nya samverkansformer är nödvändiga för att kunna integrera det nya transportmedlet i samhället.
- Regeringskansliet beslutade den 14 januari 2025 att uppdraga åt en utredare att biträda Landsbygds- och infrastrukturdepartementet med att genomföra en bokstavsutredning om en lag om järnvägs- och kollektivtrafikskydd. En promemoria överlämnades i juni 2026 innehållande en delredovisning av uppdraget, bland annat med ett **förslag till en ny lag och en förordning**

om kollektivtrafikskydd. Om regeringen beslutar om att anta en ny lag kan större bytespunkter i länet komma att påverkas genom ett ökat säkerhetsarbete.

- ❑ Regeringen har tilldelat Region Kronoberg **1 306 miljoner kronor för att utveckla länets infrastruktur** de kommande tolv åren. Det är en ökning med 33 procent jämfört med föregående planeringsperiod och innebär en historisk satsning på Kronobergs vägar, cykelinfrastruktur och hållplatser. Länstransportplan för 2026–2037 antogs i december 2025. Nu inleds arbetet med genomförande av planen och planering inför kommande planrevidering.
- ❑ Trafikverket har i uppdrag att ta fram en **nationell plan för transportinfrastrukturen 2026–2037**. Regeringen planerar att fastställa planen under våren 2026. När nationell plan för transportinfrastrukturen 2026–2037 är antagen inleds arbetet med genomförande av planen och arbete för att tydliggör och lyfta brister som berör Kronoberg och Sydsverige inför kommande planrevidering.
- ❑ Under 2026 planeras ett nytt **Trafikförsörjningsprogram för Region Kronoberg** att antas. Programmet har en ny föreslagen målbild, ”Hållbar mobilitet för ett livskraftigt Kronoberg” och är uppdelat i fyra målområden, samhällsutveckling, trafik, kunde och allmänhet samt hållbar resursanvändning. Dessutom betonas innovation och att kollektivtrafiken i högre grad ska byggas kring starka stråk och hur tågtrafiken ska utvecklas samtidigt som grundläggande resmöjligheter ska finnas i hela länet.
- ❑ **Inplacering av 5G-antennar i offentlig infrastruktur** är en central del av utbyggnaden av snabbare mobilnät, särskilt för att hantera den höga datakapacitet som krävs i urbana miljöer. Till skillnad från tidigare generationer (4G/3G) bygger 5G i stor utsträckning på ”småceller” (small cells) som monteras tätt på befintliga strukturer. I vissa fall råder det meningsskiljaktigheter mellan operatörer och offentliga aktörer

(Kommuner/Regioner) om inplacering av master och antenner i offentlig ägd infrastruktur. SKR jobbar med frågan att se över vilka riktlinjer som ska vara tillämpliga. Likaså tittar flera regioner på frågan utifrån flera perspektiv.

- ❑ EU arbetar genom strategin **REPowerEU** för att bli fullt **oberoende av rysk import av olja, gas och kärnkraft** till 2017. Utvecklingen präglas av att vind- och solkraft nu producerar mer el än fossila bränslen inom unionen. Arbetet framåt innebär en politisk balansgång där målet om klimatneutralitet till 2050 ligger fast, samtidigt som regelverk justeras för att stärka industrins konkurrenskraft och minska pressen på hushållen.
- ❑ Sveriges indelning i fyra elprisområden skapar betydande **prisskillnader mellan norra och södra Sverige**, vilket leder till en snedvriden konkurrens för företag i Kronoberg. Prisskillnaderna bedöms dock börja avta efter 2026 i takt med att elanvändningen i norr ökar och priserna i kontinentala Europa sjunker. För att långsiktigt minska flaskhalsarna stärks överföringskapaciteten till södra Sverige genom stora ledningsprojekt som färdigställs under de kommande åren.
- ❑ Konkurrensen om nätanslutningar förväntas intensifieras under 2026, då **AI-drivna datacenter** blivit en ny stor energislukare och flaskhals för företagsetableringar. För att öka transparensen är nätföretag från januari 2026 skyldiga att offentliggöra tillgänglig kapacitet, och Svenska kraftnät publicerar en första kapacitetskarta under våren 2026. Den 1 januari 2027 planeras en **ny elmarknadslag** ersätta nuvarande ellag för att tydliggöra systemansvaret och underlätta energidelning.
- ❑ EU:s mål för **förnybara energikällor** har höjts till minst 42,5 procent år 2030. För Sverige krävs kraftfulla åtgärder då de nationella utsläppen nyligen ökat med 13,8 procent, vilket hotar måluppfyllelsen till 2030. För Kronobergs län finns en målsättning om att bli ett plusenergilän genom att främja energieffektivisering och öka produktionen av sol- och vindenergi

på lämpliga platser. Stora satsningar på detta har redan gjorts och mer är att vänta kommande år.

- Eons nyligen framtagna **nätutvecklingsplan** för perioden 2025–2034 identifierar utmaningar i att möta den förväntade ökningen i nätkonsumtionen de kommande 5–10 åren. Eons beskrivning av Kronobergs behov är att nya stora anslutningar är av särskild betydelse för utvecklingen av effektbehovet i Kronobergs län framåt. Elbilsladdningar, tunga transporter och så vidare har stor betydelse. De menar även att länet är i en expansiv fas med bland annat industrier och logistikcenter, som i sin tur kan leda till fler bostäder och fler småskaliga verksamheter.¹³

Det finns även ett stort intresse för att ansluta större batterilager och solkraftsparker i länet, vilket kan påverka kapacitetsläget på sikt.

Kapacitetsläget varierar i Kronobergs kommuner beroende på kort, medellång och lång sikt. På längre sikt (6–10 år) är det framför allt kritiskt i Lessebo, Ljungby och Uppvidinge.

¹³ EON, 2024. Nätutvecklingsplan 2025-2034. <https://www.eon.se/content/dam/eon-se/swe-documents/swe-eon-natutvecklingsplan-2025-2034.pdf>

Utforskande kraftsamlingar

Nytt i den regionala utvecklingsstrategin för 2025-2035 är fyra utforskande kraftsamlingar. De fyra kraftsamlingarna är utvalda utifrån Kronobergs utmaningar och styrkor men är också frågor där det finns potential att utmärka länet. De är tvärssektoriella och berör flera av de långsiktiga prioriteringarna.

Med kraftsamling menas att:

- Frågan är mycket komplex – det finns ingen enkel lösning.
- Frågan är angelägen för flera – vi samverkar på nya sätt och över gränser.
- Vi går utanför befintliga strukturer och system.
- Vi samskapar lösningar och provar nya idéer i en utforskande och lärande miljö.

I Kronoberg finns närheten till framtidens Europa

Kraftsamlingen syftar till att Kronoberg ska dra nytta av de stora infrastruktursatsningar som stärker kopplingen mellan Sverige och Centraleuropa, särskilt genom Fehmarn Bält-förbindelsen.

Under 2025 har ett internt arbete pågått med att kartlägga relevanta aktörer genom en intressentanalys samt att tydliggöra den strategiska avgränsningen för det fortsatta arbetet med kraftsamlingen från 2026 och framåt. Parallellt har en intervjustudie genomförts av en extern konsult med företag i Kronobergs län som har närvaro i Tyskland, i syfte att belysa företagens perspektiv på Fehmarn Bält-förbindelsens planerade öppnande omkring 2029 och dess potentiella

effekter. Studien utgör ett centralt kunskapsunderlag för den strategiska inriktningen av kraftsamlingen under kommande år.

Kraftsamlingen, inklusive intervjustudien, har presenterats för den regionala utvecklingsnämnden, samt på Regiondagarna 2026. Under 2026 kommer arbetet inom kraftsamlingen att fokusera på fortsatt inhämtning av kunskapsunderlag, fördjupad analys samt på att involvera relevanta aktörer och bygga långsiktiga strukturer för samverkan.

I Kronoberg skapar vi världens första fossilfria skogskedja

Kraftsamlingen syftar till att sätta den fossilfria värdekedjan för Smålands skogs- och möbelindustri på kartan som en inspiration inom klimatarbete.

Under 2025 har arbetet med en fossilfri skogsvärdekedja i Kronoberg fokuserat på uppbyggnad och kartläggning. Industrieföretagen har kartlagt befintliga värdekedjor för att analysera konsekvenserna av en fossilfri omställning och möjligheterna att industrialisera en framtida prototyp. Parallellt har regeringen inrättat Rådet för skogsindustrins värdekedja med syfte att stärka ett hållbart skogsbruk och näring med innovationskraft.

Flera samverkande parter bidrar med arbete och tid i kraftsamlingen. Fokus ligger i nuläget på att definiera en produkt samt att identifiera dess miljöpåverkan och möjliga lösningar. Arbetet har följts upp gemensamt och lett till ett reviderat, gemensamt syfte: att sätta den fossilfria värdekedjan för Smålands skogs- och möbelindustri på kartan som en inspirationskälla inom klimatarbete. Ett identifierat utvecklingsområde för en fossilfri värdekedja är lim, där dialog förs både med forskningsaktörer kring biobaserade lösningar och med leverantörer om framtida produktutveckling. Parterna planerar även att delta i konferenser för att öka kunskap och spridning kring fossilfria värdekedjor inom träindustrin.

I Kronoberg stärker vi boendeattraktiviteten i bygderna

En central kraftsamling i den nya regionala utvecklingsstrategin är BY2030, som är en satsning för att göra våra byar så trivsamma som möjligt på ett hållbart sätt. Region Kronoberg utvecklat BY2030 tillsammans med en rad aktörer sedan 2019.

Under 2025 har arbetet inom BY2030 och Region Kronoberg präglats av bred samverkan, projektutveckling och kunskapsdelning för att öka boendeattraktiviteten i länets bygder. Året har inneburit både nationella och internationella insatser, där Kronoberg positionerat sig som en aktiv aktör i nätverk för hållbar livsmiljö och platsbaserad utveckling.

Flera projekt har drivits framåt enligt plan, bland annat Byresan och Framtidsbyn, som fokuserar på innovation, trygga och tillgängliga och attraktiva fysiska miljöer. Nya projekt som PARSMO och Sleeping Beauty har startats, och fem satsningar har beviljats finansiering: Vägar till bygatan, Framtidens stationssamhällen, en konstnärlig plan för Luhrpasset, Cirkularitet i byggnader samt ombyggnad av Skruvs IF:s idrottsanläggning. Dessa projekt syftar till att skapa attraktiva, hållbara och levande miljöer i både små orter och stationssamhällen.

Regionen har också deltagit i EU-utbildning och lämnat in ansökningar till Horizon Europe, med fokus på regenerativ design och platsbaserad omvandling. Ett erbjudande om juridisk bedömning av problemfastigheter har riktats till kommunerna för att främja lokal utveckling. Studentarbeten från Linnéuniversitetet har bidragit med idéer kring byggteknik och design, exempelvis för busshållplatser, återbruk, fritidsgårdar och gestaltning av offentliga miljöer. BY2030 har dessutom arrangerat en studieresa för det nationella nätverket Gestaltad livsmiljö, deltagit i konferenser och referensgrupper samt stärkt samarbetet inom nätverk som New European Bauhaus.

Sammanfattningsvis har 2025 varit ett år av framåtrörelse, där Kronoberg genom projekt, nätverk och kunskapsutbyte lagt grunden för attraktiva och hållbara bygder med fokus på innovation, samverkan och lokal identitet.

I Kronoberg har alla barn och unga rätt förutsättningar för att möta sin framtid

Denna kraftsamling syftar till att förbättra barn och ungas uppväxtvillkor så att fler klarar skolan och får goda förutsättningar för framtiden.

Under 2025 har arbetet med den utforskande kraftsamlingen för barn och unga handlat om att skapa överblick, samla aktörer och tydliggöra Region Kronobergs roll. Under våren kartlades pågående insatser för barn och unga inom regionen. En arbetsgrupp bildades för att samla berörda verksamheter och undersöka hur samverkan kan fungera bättre, både internt och tillsammans med externa aktörer. Arbetet visade att det finns många pågående initiativ och ett behov av bättre samordning. Under våren 2025 togs en intressentanalys fram som stöd för det fortsatta arbetet. Erfarenhetsutbyte genomfördes med Region Örebro och dialoger hölls med unga kommunutvecklare genom workshops.

Fyra möjliga utvecklingsförslag diskuterades i arbetsgruppen. Fokus låg på samverkan, ungas delaktighet och på att ta tillvara befintliga satsningar. Under perioden augusti till november gick arbetet vidare med att tydliggöra uppdraget och nästa steg. Arbetsgruppen har haft fokus på att bygga ett internt nätverk inom Region Kronoberg för att minska stuprör och skapa bättre samordning. Planering har skett för fortsatt dialog med unga. Gruppen har även undersökt om AI-verktyget NextGen Classroom kan vara ett stöd i arbetet.

Sammanfattningsvis har 2025 varit ett förberedande år där grunden lagts för det fortsatta arbetet med kraftsamlingen för barn och unga.

Summering och framåtblick

Mycket har redan summerats och reflekterats över löpande i denna rapport, och vi ser att många insatser är i gång i länet som följer den regionala utvecklingsstrategis målbild. Samtidigt är det viktigt att betona att det regionala utvecklingsarbetet är bredare än vad som fångas i denna rapport. En stor del av insatserna som bidrar till den regionala utvecklingsstrategis målbild genomförs av aktörer i hela länet, och den totala bredden av det utvecklingsarbete som sker i länet har inte fångats i denna uppföljning.

Vad som kan konstateras är att det regionala utvecklingsarbetet bedrivs i en omvärld som förändras snabbt och som i allt högre grad påverkar det regionala handlingsutrymmet. På europeisk nivå innebär förslaget till EU:s långtidsbudget 2028–2034 att konkurrensen om utvecklingsmedel förväntas öka, samtidigt som finansieringen i större utsträckning centraliseras. Det ställer högre krav på Region Kronoberg och länets aktörer att arbeta strategiskt med internationella samarbeten, stärka sin projektkapacitet och bredda sin finansiering.

Parallellt pågår förändringar i den nationella politiken genom SVESAM-utredningen, som kan komma att påverka ansvarsfördelning, styrning och resurstilldelning inom det regionala utvecklingsarbetet. Mycket indikerar att den regionala utvecklingspolitiken och landsbygdspolitiken ska slås ihop till ett gemensamt politikområde. Tillsammans med geopolitisk osäkerhet, ett starkare fokus på säkerhet och beredskap samt en snabb teknologisk utveckling, inte minst inom AI, skapas ett mer komplext och föränderligt utvecklingslandskap.

För ett exportberoende län som Kronoberg innebär detta både risker och möjligheter. Sårbarheter i globala värdekedjor och förändrade handelsmönster kan påverka näringslivet, samtidigt som nya teknologier och ökade investeringar inom exempelvis beredskap, energi och klimatomställning öppnar nya utvecklingsmöjligheter.

Mot bakgrund av en omvärld präglad av snabba förändringar och skiften, som påverkar förutsättningarna för det regionala utvecklingsarbetet, behöver vi fortsatt rikta vårt arbete mot att förverkliga målbilden om ett gott liv i ett livskraftigt Kronoberg. Det förutsätter, precis som den regionala utvecklingsstrategin pekar ut:

- Stark samverkan inom länet och med andra län
- Fördjupade samarbeten såväl nationellt som internationellt
- Ett nära samspel mellan olika politik- och sakområden
- En tydlig och stark positionering av varumärket Kronoberg och Småland

Det är i detta gemensamma arbete som vi ser möjligheten att ta länet framåt och förverkliga målbilden om ett gott liv i ett livskraftigt Kronoberg.